

rk moeten gaan
rijmregels:

eer, mij in mijn

ng zal ik schier

an Uw aan-schijn

zijn ge - ze - ten?

it", als volgt uit

zaam hart,

en,

sagen?

d dagen

klagen.

ig neer- en op-

s in iedere maat,

H's zetting en

l niet de maten

in precies den-

naarin de andere

es goed tot wie

rongen is, vraag

wat Ds Hasper

t met zijn bladz.

ën) van zulk een

l ze kan leeren

rdoor wordt het

lgende jaren een

ld zal gaan.")

et „trioleten” van

schoenen gewor-

lat van diegenen

uden zien belast

te spelen vanaf

muit dirigeerge-

Ds H. er aan te

ndel „een terug-

e overal Neder-

at zijne muziek-

stenen een aan-

roegere gemeen-

an A tot Z dóór-

las dat Ds H.

van „de zuivere

ijke rythme in

nog minder van

edacht en gezon-

is niet verleiden

lf te geven, doch

and doet om te

am de oorspron-

ipo was, vonden

“(?) in de „sier-

et zijn gepavon-

nering van dezen

emoed, reeds af-

naarin Goudime

nuziekbeoefening

or middel daan

n zingen.

e, rustige, heele

én neerslag en

staat, één neer-

in ieder één slag

en op de manier

jo ró - cla - me

sten en noo-den

cou - te mol;

kom en red

Met niet minder groote kracht moet verder, om der historische praktijks wille, protest aangeteekend worden tegen Ds H.'s haastigen spoed, die hem verleide tijdgrenzen aan te geven voor den duur van heele psalmen en verzen.

We noemden reeds een paar gevallen van 40 en 30 seconden per couplet.

In Psalm 58 luidt het voorschrift na de aanmaning om vooral niet traag te zingen:

„Men beseffe toch vooral, dat dergelijke melodieën niet traag gezongen mogen worden. In het juiste tempo duurt het zingen van de 6 verzen (de „rustpoozen medegerekend”) hoogstens vier minuten.”

Dat is dus: nog geen 40 seconden zingens op ieder vers. Zoo ook moeten zijn 12 coupletten van Ps. 68 niet meer dan elk 50 seconden in beslag nemen, eigenlijk minder omdat de rustpoozen er nog af moeten worden getrokken om den geheelen Psalm in 12 maal 50 is 600 sec., „hoogstens tien minuten” te laten duren.

Hoe geweldig kweek dat zingen moet gaan (notabene omdat Ds H. in gemoede ervan overtuigd is, dat het in Calvijn's kerk er precies zoo van langs ging!) demonstreert het duidelijkst Ds H., als hij elders schreef:

„In den tijd, waarin Calvijn een geheelen Psalm uitzong, zingt de gemeente thans één couplet.” (!)

Tot deze fatale consequentie, we zeiden het reeds, kwam Ds H. vanwege zijn miniatuur-notenschrift der koralen, geleid door zijn geloof aan het ontstaan onzer psalmen uit volksliedjes en wereldlijke wijsjes — een waanvoorstelling, omdat tusschen twee haakjes gezegd, zelfs de gewone liederkens, profaan of gewijfd, toen nog bij lange na niet dat luchtige, bewegelijke karakter hadden, dat wij thans aan de vlotte, vlugge volksmelodie gewoon zijn te geven.

Maar als Ds H. denkt dat het plechtig voort-schrijdend gezang dat eens Genève's gemeente aanhief niets anders was dan de door hem voorgestelde trippelpasjes, zooals van Psalm 33, een kleine 70 in de 40 seconden; Psalm 68, 90 in nog geen 50 seconden, dan is het 't best eerst maar eens te herlezen, wat wij in „De Reformatie” van 11 Sept. 1936 schreven, dat hierop neerkomt dat alle geestelijk gezang langzaam en devoot moest worden uitgevoerd, en verder dat Ds H. studie maakt van de oude zettingen, waarvan Douen achter in zijn bekend twee-deelig werk een aantal publiceerde en waarvan wij Psalm 141 hierboven overnamen.

Het zou waarlijk te dol worden als wij in volgende tijden een kerkgezag kregen, tempo-Ds H. waarin psalm na psalm, vers op vers afgejakkerd werd, waarin gemeente en orgel blootgesteld werden aan ademhalings- en begeleidings-moeilijkheden van belachelijk technischen aard.

Waar zou het heen moeten als ook zoo aanstands héél het repertoire der Evangelische Gezangen op het metronome-cijfer van Ds H. gesteld werd? Want ook daarbij komen tal van „schatten” voor, die hun vroeger meegerekende maat en rythme prijs hebben moeten geven voor wat wij de evolutie, de ontwikkeling, de verandering in de muziek noemden.

Maar bovenal zou het een klap in 't gezicht zijn van de historie, van de oude practijk, van het wezen onzer psalmwijzen in tempo en maatbegrip, als een dusdanig experiment nog kans van slagen kreeg, zelfs toegelaten werd tot welken kring ook van kerk- en volkszangbeoefening, in huis en op school, door de Radio en via gramfoonplaat.

Ds H. spreekt ergens van „onwaarsachtigheid”, waar ook wij nog het een en ander over willen zeggen, maar geen grootter onwaarsachtigheid zou er op dit gebied nog geboren kunnen worden, als zóó iets zijn beslag kreeg.

J. Z.

Hebt U er al aan gedacht, dat voor het aanbrengen van een nieuwe abonnee U een premie kunt kiezen uit een uitgebreide boekenlijst?

Ned. Chr. Persbureau.

In aansluiting op hetgeen we reeds opmerkten, geven we thans nog iets uit „Leeuwarder K'hode” (classicaal):

Dr Van der Vaart Smit vermenigvuldigt alleen, wat hij belangrijk genoeg acht.

Zoo is er geen sprake van, dat men bij het N. C. P. beschikt over een orgaan, dat ons een volledig beeld geeft, van wat er over een bepaalde kwestie wordt gezegd.

De directeur doet voor ons een keuze.

En zoo koos hij een ontzettend dwaas stuk van Ds Kersten. Een stuk, waaruit bleek, dat de auteur niet op de hoogte was. Het is niet mijn taak, zegt Dr Van der Vaart Smit, om die dwaasheden recht te zetten. Wij zijn objectief. Dat betekent dus blijkbaar: Wij verzenden wijsheid en onzin met dezelfde getrouwheid. En het geheele bestuur is overtuigd, „daarmede een roeping Gods te vervullen”.

Graag zou ik willen, dat Dr Van der Vaart Smit eens duidelijk ging verklaren, waarom zijn keuze viel op een stuk, waarvan hij weet, dat het lasterlijk en dwaas is, en waarom hij meende, dat hij zulk een stuk terwille van de geestelijke taak, die hij en zijn bureau zich stellen, moest vermenigvuldigen en doorzenden aan de groote pers.

En dan het naschrift.

Het stuk is niet zonder meer doorgezonden. Er is een opmerking aan toegevoegd, dat Prof. H. H. Kuyper den toestand zeer ernstig acht.

Dr Van der Vaart Smit zegt, dat die toevoeging niet meer zegt, dan er staat. Dat is een niervlucht.

De directeur van het N. C. P. weet héél goed, dat een volzin nóóit uitsluitend zegt, wat er staat. Een van de eerste regelen van de betekenisleer is: zie, in welk verband iets wordt gezegd. En het N. C. P. heeft de uitspraak van „De Banier” in verband gezet met door „De Banier” over Prof. Schilder gebedeerde dwaasheden.

Toen generaal Smuts had laten schieten op stakende mijnwerkers aan den Rand, zeide een lid van het Unie-Parlement: „Ons mag hier de waarheid nie sè nie. Ik wil ook nie sè dat generaal Smuts een moordenaar is nie”.

Elk van deze beide zinnen „zegt alleen, wat er staat”.

Maar de president had bezwaren tegen het verband.

Dr H. W. v. d. Vaart Smit en de dienst van het Persbureau.

De heer H. Algra schrijft in „Leeuw. K'hode”:

Het Nederlandsch Christelijk Persbureau zendt beschouwingen door, die het ontvangst of verzamelt. Als het die beschouwingen belangrijk genoeg acht.

Nu kwam de directeur in een moeilijk parket. Hij kreeg een brief van... zichzelf. Met het verzoek, om die te vermenigvuldigen en ter informatie van de pers door te zenden.

„Waar gaat het over?” vroeg de directeur.

„Natuurlijk over de brochure van Prof. Hepp”, zei Dr H. W. van der Vaart Smit.

„Och,” zei de directeur, „moet jij daar nu óók nog wat over schrijven; het is al zoo véél, zóóveel, waaruit ik moet kiezen.”

Beoordeel mijn stuk naar zijn belangrijkheid, en blijf een objectief doorgeefbureau”, drong dr H. W. van der Vaart Smit aan.

De directeur las het stuk, hij vond het minstens even belangrijk als de beschouwingen van „De Banier”, en gaf dus door. Hij voorzag het stuk eerst van een opschrift en had schik in het geval:

Dr H. W. van der Vaart Smit te Den Haag schrijft ons het volgende. En dan volgt het stuk, dat aldus luidt:

Alhoewel niet tot de vrienden van Prof. Dr V. Hepp behorende, stel ik er juist daarom eenigen prijs op, mede nu velen daarnaar vroegen, om mede te deelen, dat ik met den zakelijken inhoud, van wat Prof. Hepp in zijn jongste brochure over „Dreigende deformatie” inzake de aantasting van het gangbare substantiebegrip en daarmee van de gangbare opvattingen over de onsterfelijkheid der ziel, in het midden brengt, met volle overtuiging meen accoord te moeten gaan. Ook meen ik in het midden te mogen brengen, dat het geschil niet nieuw is. Reeds in 1917, toen door mij in mijn dissertatie het wezen der ziel naar de opvattingen, die in de lijn Augustinus-Leibniz-Lotze zich ontwikkelden, verdedigd werd, trad de toenmalige Doctorandus D. H. Th. Vollenhoven bij mijn promotie publiek met scherpe oppositie daartegen in het krijt. Deze oppositie ging in wezen reeds van dezelfde principes uit, als thans in geding zijn. Het geschil is dus reeds een twintigtal jaren groeiende. En het is allerminst overijling, dat het thans onder de publieke aandacht gebracht wordt. In de derde plaats zou ik echter ook graag voor de verdediging van de aangevallen gevoelens 100 p Ct. ruimte gereserveerd willen zien. De tijd is gekomen om klaarheid te vragen, doch voor het geven daarvan is een sfeer noodig, die volle gelegenheid geeft om van overtuiging tot overtuiging te spreken. Aan de zuivere bedoelingen der aangevallen twijfelt niemand en behoeft niemand te twijfelen.

Toen de directeur van het N. C. P. in het Nieuwsbulletin dit stuk van Dr H. W. van der Vaart Smit vermenigvuldigt zag tusschen de andere berichten en beschouwingen, herinnerde hij zich tot zijn vreugde een plaat van Braakensiek. Dr Kuyper komt bij Dr Kuyper met een ingezonden stuk voor „de Standaard”. „The grand old man” deed het óók.

In goed gezelschap, dacht hij dankbaar.

Over het conflict aan de Vrije Universiteit.

Met betrekking tot het conflict aan de Vrije Universiteit, waar de hoogleraren Kuyper en Hepp in feite de professoren Dooyeweerd en Vollenhoven van de ergste dwalingen beschuldigen, hun dwalingen nog erger dan in de periode van vóór Assen noemende (ook al is het boek van Prof. Vollenhoven vroeger door Prof. Kuyper zeer geprezen), spreken zich deze week weer onderscheiden organen uit: we kunnen slechts een greep doen, hier en daar.

Ds R. G. v. Teylingen schrijft in „IJmuider Kerkhode”:

In de eerste plaats ontmoet het bij mij bezwaar, dat deze brochure onrust maakt, inplaats van de bestaande onrust te belichten en den weg tot oplossing te wijzen. Er is immers geen sprake van dat de kerk zou beroerd worden door onschijnlijke theorieën omtrent de ziel en haar voortbestaan. Wel worden op 't oogenblik in wetenschappelijk Gereformeerde kring ernstige pogingen ondernomen om de overgeleverde meeningen omtrent de ziel te toetsen en tot verdieping van inzicht te geraken. Dat is voorloopig een academische kwestie, van hoeveel belang de resultaten ook voor ons allen zullen wezen. Het is voor mij de vraag in hoever deze kwesties in den kring der Universiteit zelf besproken zijn, voordat ze, met enkele naamloze citaten hier en daar vandaan, aan de gemeente werden voorgelegd.

En dan zou er waarschijnlijk nog wel verschil van inzicht blijken, maar zeker niet zooveel, dat er aan de alarmklok moest worden getrokken.

En in de tweede plaats moet ik zeggen dat ten onrechte door deze brochure de indruk wordt gewekt alsof er onder ons zouden zijn die het voortbestaan der ziel loochenen. Voor deze niet geringe beschuldiging wordt één citaat aangehaald, dat, hoeveel men er op zou willen aanmerken, toch zooiets allerminst zegt. Daarbij komt, dat de betreffende schrijvers zich op andere plaatsen toch duidelijk genoeg hebben uitgesproken. En wat de term „onsterfelijkheid der ziel” betreft, het is waarlijk geen wonder dat de nieuwere Calvinistische wijsbegeerte, die zulk een scherp oog heeft voor alle synthese van schriftuurlijke en heidense gedachten, juist daartegen ernstige bezwaren koesterd.

Waar Prof. Hepp juist grondig over had moeten schrijven dat is de kwestie van de substantieeliteit der ziel. Doch dat is zeker geen zaak, die men met enkele aanhalingen uit de Belijdenisgeschriften uitmaakt. Het gaat er immers juist om van welke aard deze substantie is. En het moet zeer onbillijk heeten, dat wanneer b.v. Prof. Dooyeweerd in zijn Wijsbegeerte der wetidee heel de problematiek van het substantie-begrip uitvoerig behandelt, in deze brochure aan dat alles maar wordt voorbijgegaan. Een bewijs temeer dat deze stof zich niet voor verwerking in een populaire brochure leent zonder dat er onrecht wordt gedaan.

Ik kan er alleen dit van zeggen: het had anders gekund. Sterker nog: het had anders gemooten. Wanneer de onder ons levende kwesties zóó behandeld worden, dan acht ik dat niet verantwoord. Noch tegenover de betreffende personen, noch tegenover de kerken.

Het is dus meer dan alleen maar de „formeele” kwestie, die hier in geding komt. Ook Ds A. M. Boeljinga merkt dit op:

Al meer blijkt, dat Prof. Hepp geen zuiver gevoel heeft van „het afwijkend gevoelen”. De één voor, de ander na, komt protesteeren tegen zijn vertolking er van.

Vervolgens citeert Ds Boeljinga hetgeen de Heer Janse schreef in ons nummer van 14 dagen geleden; hij merkt daarna op:

Is dit niet een waardig bescheid van iemand, die alle recht heeft zich diepelijk verongelijkt en deswege bitter gegriefd te gevoelen?

Wordt het niet hoog tijd, dat Prof. Hepp, die toch Calvinistisch wijsgeer wil zijn, zich gaat aansluiten bij de jonge vereniging die zich wijdt aan de beoefening van de Calvinistische wijsbegeerte? Hij kan zich daar dan nader en beter oriënteren over de werkelijke gevoelens van „het afwijkend gevoelen”.

En voorts medewerken onder Schriftuurlijke en dogmatische controle, aan den uitbouw der Calvinistische wijsbegeerte. Dat ware de rustigste en vruchtbaarste weg.

Intusschen kan het ontruste gemoed van Prof. Hepp zich verblijden over de verzekeringen die de heer Janse hem gegeven heeft.

Dr H. Kaajan citeert met instemming Ds Feenstra, wiens artikel we reeds overnamen, en merkt dan zijnerzijds op:

Hoe v e r k e e r d het is citaten te geven zonder den naam van den schrijver te noemen, blijkt wel hieruit, dat Ds Kersten meent, dat het tegen Prof. K. Schilder gaat, terwijl deze aan heel deze geschiedenis part noch deel heeft. Zelfs schrijft Ds Kersten, dat het „volkomen verantwoord is te zeggen, dat het p u u r s t e h e i d e n d o m zijn intrede heeft gedaan in de Gereformeerde Kerken”.

Vervolgens citeert hij den Heer H. Algra, dien we reeds hier lazen, en besluit dan:

Een geacht broeder ouderling uit Utrecht schrijft mij: „Als het groote publiek dat leest, dat twee hoogleraren aan de V. U. de onsterfelijkheid der ziel loochenen, schrikken ze en 'zal onze V. U. bepaald kwaad doen”. Ja, dat is zeker. Maar aan wie de schuld? Later schrijft hij nog: „Wij zeggen, de ziel is onsterfelijk. Vollenhoven zegt, dat 't hart (zie zijn dictaten) onsterfelijk is. Wat Vollenhoven nu met het hart bedoelt, is voor mij mysterieus, maar „ziel” is óók iets onbegrijpelijk. Per slot van rekening zijn